

RIKSTEATRET

Årsmelding

2009

“ Riksteatret la ut på sin første turné i Finnmark i 1949. Da vi skulle feire 60-årsjubileet, valgte vi å vende nesa nordover og satse spesielt i Troms og Finnmark. Vårt største ønske for jubileumsåret var å tilby publikum i hele landet store opplevelser med spektakulær scenekunst. ” Ellen Horn

Innhold:

Målet var å rette blikket mot nord-områdene og løfte frem Riksteatrets stolte historie.

4

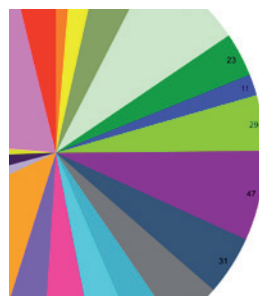
Verdens første babyopera på turné i Norge?

19

Riksteatret og Nasjonalbiblioteket feiret Hamsun-året 2009.

12+13+25

Vi spiller i gjennomsnitt 35 forestillinger i hvert fylke, hvert år!

30

“Wow, for et show!” skrev Drammens Tidende etter besøket av Let it Rock!

14

4. Leder	19. Korall koral
8. Turnékart	20. A Dance Tribute...
10. Dråpen	21. Pulverheksa og julenissen
11. Stormen	22. Arrangørene
12. Hamsuns gate	22. Skoletilbud
13. Pan	23. Sponsorsamarbeid
14. Let it Rock!	23. Samarbeidspartnere
15. Et dukkehjem	24. Regnskap 2009
16. Askeladden og kongens harer	26. Årsrapport
17. Evelyn og de grønne	27. Resultatrapport
18. Min forestilling om mor	30. Tall

Året vi hoppet på isflak

Å hoppe på isflak er en høyst utrygg og risikofylt aktivitet. Men det er spennende og utfordrende. Du skal kjenne deg selv og dine egne krefter når du skal hoppe, og du skal ikke minst kjenne dine begrensninger. Året 2009 og Riksteatrets 60-årsjubileum ga oss på mange måter følelsen av å hoppe på isflak.

Vårt jubileum var planlagt med stor entusiasme og høye forventninger. 2009 var året da våre verdier virkelig skulle omsettes til ekte vare, vi skulle være modige og inkluderende, mangfoldige og inspirerende. Både våre egne folk, arrangører landet rundt og våre samarbeidspartnere Hålogaland Teater og Beaivváš Sámi Teáhter spente buen høyt og var topp motivert for å gi publikum rause jubileumsgaver.

Målet var å rette blikket mot nordområdene og løfte frem Riksteatrets stolte historie. Riksteatrets aller første turné gikk nemlig til Finnmark. Samtidig ville vi være fremtidsrettet og satse på nye teaterformer for hele familien og sette miljø- og klimaspørsmål på vår kunstneriske dagsorden.

Den store nysirkus-satsingen Dråpen av Arne Berggren sto helt sentralt. Dette var utvilsomt et enormt løft, med historisk urpremiere i Barentshallen i Kirkenes 5. mars. Vogntoget med avansert teknisk utstyr, trapeser og trampoliner for nysirkusartister fra hele verden, dukker, isbjørner, sel og fisk i storformat, rullet inn på 25 steder til idrettshaller rundt i hele landet. Dråpen var på alle måter grense-sprengende, og samlingen av presseklipp vitner om rockekonsertstemning og enormt engasjement hos både barn og voksne. Ikke minst skyldtes dette et medfølgende skoleopplegg med miljøforedrag og sirkusskole som ble presentert i skolene og kulturskolene langs reiseruta. Tilleggsarrangementene var støttet av Klimaløftet og vår hovedsamarbeidspartner DnB NOR.

Videre presenterte vi bl.a. en norsk/samisk oppsetning av Stormen av William Shakespeare, Et dukkehjem av Henrik Ibsen, hele fem nye Hamsun-prosjekter i samarbeid med Nationaltheatret og Nasjonalbiblioteket og en nykomponert norsk babyopera for et publikum mellom tre måneder og tre år! I samarbeid med Hålogaland Teater laget vi Evelyns historie, en nyskrevet forestilling om fraflytningen fra Finnmark under siste verdenskrig, og i samarbeid med Rikskonsertene produserte vi den meget ettertraktede musikkforestillingen Let it Rock!, som nærmest ble en landeplage, og skal spilles i Bjørvika i sommersesongen 2010. I likhet med mange andre kulturinstitusjoner står Riksteatret foran store utfordringer. Vi trenger ny kompetanse og faglig oppdatering. Publikum endrer seg, kommunikasjon og medier endrer seg – og ny teknologi og nye arbeidsmetoder er kommet for å bli.

“ Mer enn noen gang er det viktig å holde kunstens fane høyt, gi nytt liv til kulturarven, styrke det norske språk og skape kunst som berører enkeltmennesker og er relevant for vår samtid og det samfunnet vi lever i.

Vi i Teater-Norge konkurrerer om folks oppmerksomhet i et stadig mer kommersielt og aggressivt underholdningsmarked. Dette stiller nye krav til formidling og nye måter å tenke på.

Mer enn noen gang er det viktig å holde kunstens fane høyt, gi nytt liv til kulturarven, styrke det norske språk og skape kunst som berører enkeltmennesker og er relevant for vår samtid og det samfunnet vi lever i.

Det må gis vekst for innovasjon og rom til å drive kunstnerisk grunnforskning, og undersøke nye kunstneriske veier for å skape interesse og nysgjerrighet for scenekunsten. Ender vi opp med å bare produsere lettfordøyelig underholdning med stort salgspotensial til de mest betalingsdyktige blant oss, har vi ikke oppfylt vår oppgave.

I ettertid må det være riktig å si at vi gapte for høyt i vårt jubileumsår. Vår stab og organisasjon har vist en imponerende gjennomføringsevne til tross for store vanskeligheter og ekstremt press. Vi har med ekstern bistand satt i gang betydelige forbedringstiltak, innenfor feltene økonomi-, prosjekt- og risikostyring. Det er godt å kunne si at vi i skrivende stund allerede kan se resultater av dette arbeidet.

På bakgrunn av dette – og av hva vi faktisk presenterte av kunstneriske opplevelser for vårt publikum i 2009 og de kunstneriske planene fremover – tillater jeg meg å uttrykke optimisme for Riksteatrets fremtid.

Det gjelder å ha to tanker i hodet på en gang: Med stø kurs og god styring skal vi sette alle krefter inn på å sikre kunstnerisk mot og vitalitet. Det gjelder å ikke bli redde. Vi skal være modige og inkluderende, mangfoldige og inspirerende

Vi må fortsette å hoppe på isflak.

DRÅPEN

- det største teaterprosjektet som er gjort på Riksteatret noen sinne.

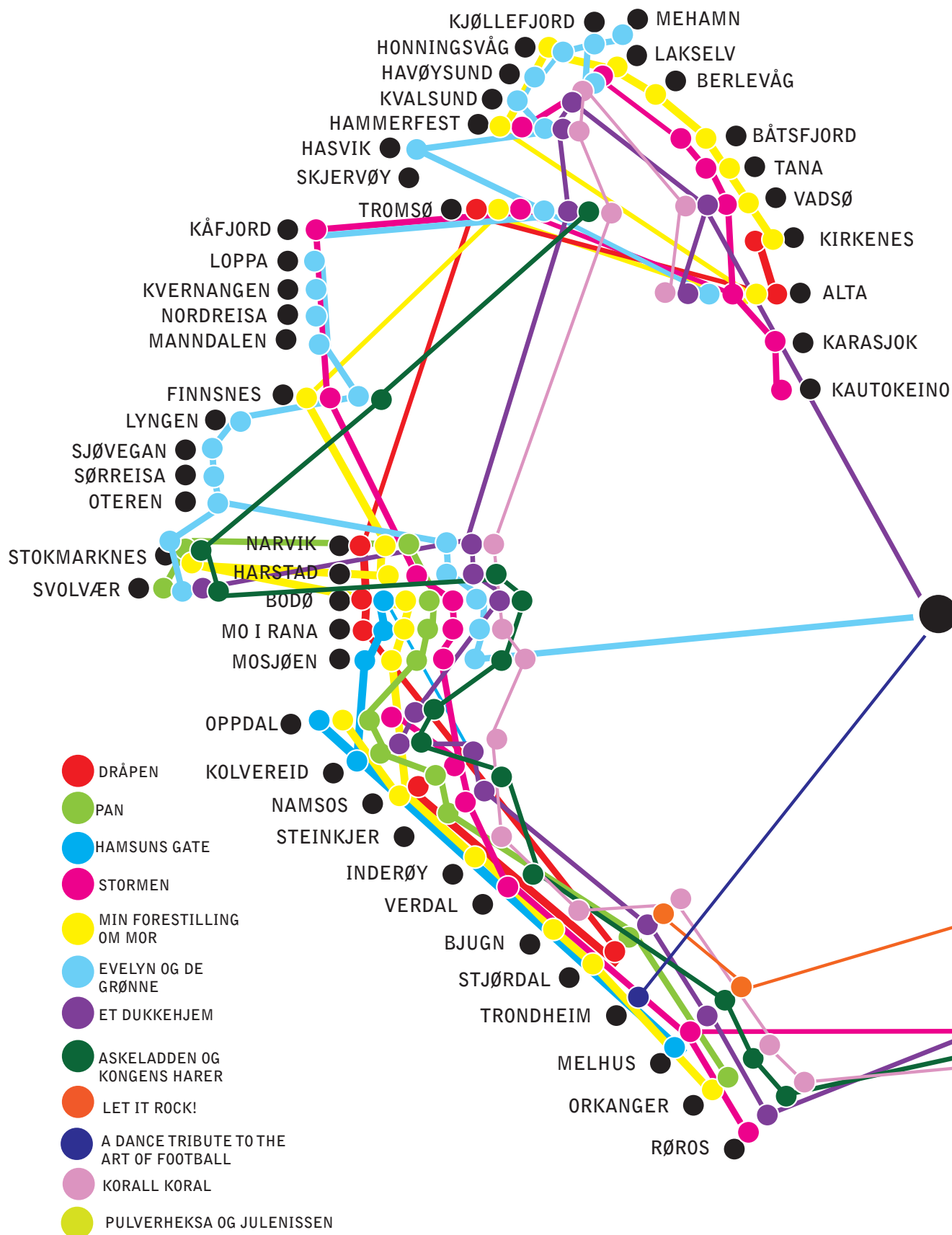
The lower image shows a woman with vibrant red curly hair, wearing a red patterned dress, leaning over a person lying on a table. The person on the table is wearing a dark jacket and blue pants, and has a silver Apple laptop open in front of them. The woman is smiling and looking down at the laptop. The background is dark with some stage lighting effects.

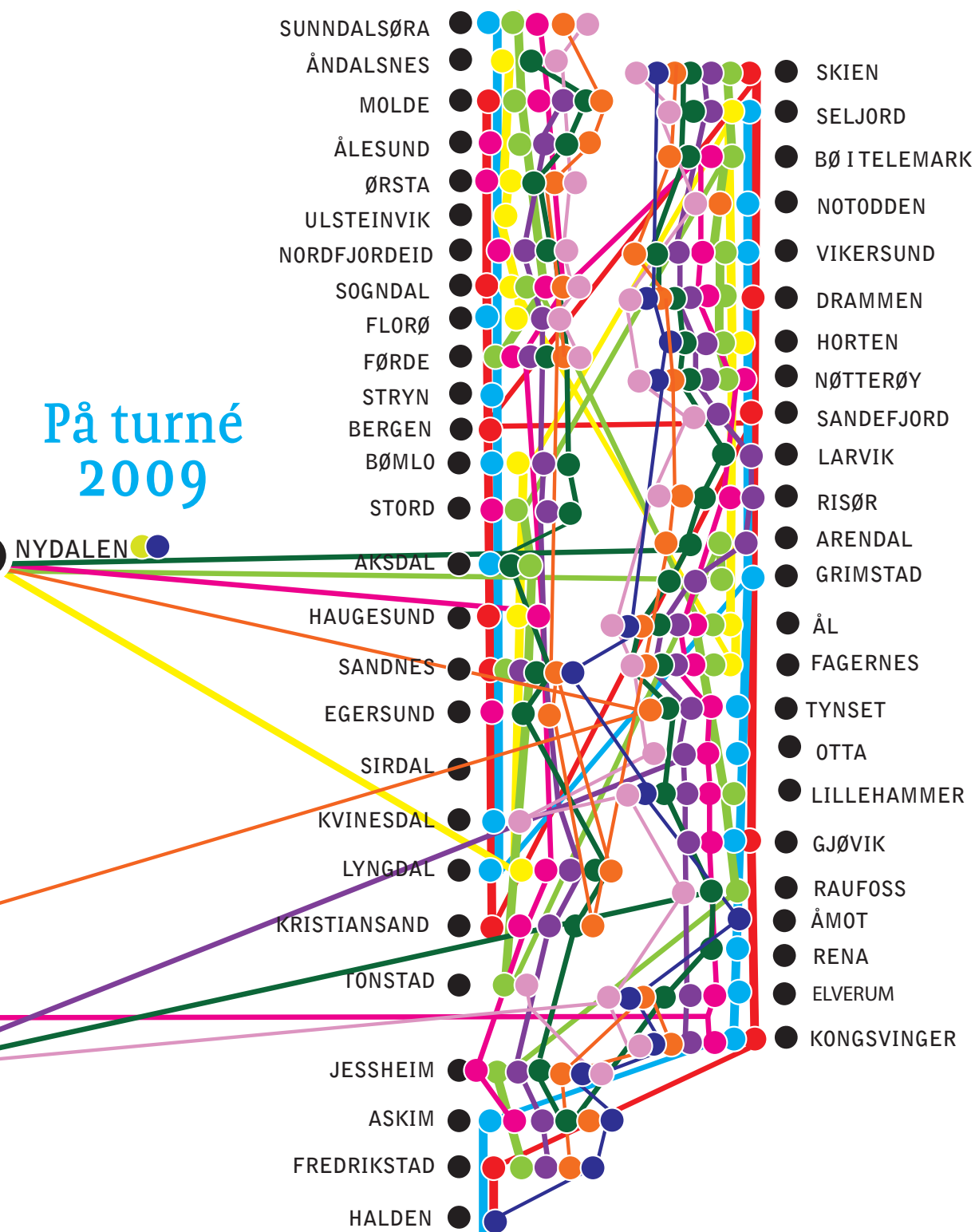
”Dette ante jeg ikke at vi skulle få oppleve for 60 år siden, da vi satt på kinobrakka i Kirkenes og så den aller første teaterforestillingen fra Riksteatret. Dette var en kjempeopplevelse.”

Svea Andersen til NRK Lørdagsrevyen etter urpremieren på Dråpen i Barentshallen i Kirkenes 5. mars 2009

På turné
2009

Med Asgeir Borgemoen, Marius Næss, Maria Sand, Tobias Avlund Heiberg, Bo Anders Sundstedt, Elon Höglund, Gisle Henriet, Jinny Jessica Jacinto, Krin Haglund, Florent Lestage, Danica Gagnon-Plamondon. Musikere fra Musikk i Finnmark: Nikita Piven, Anton Proskurnin, Marianne Halmrast, Sverre Gjørvaad, Erik Håkon Halvorsen. Av Arne Berggren. Regi Edvardsson & Berggren. Sirkusregi Sverre Waage. Kunstnerisk rådgiver Bentein Baardson. Koreografi Sigrid Edvardsson. Musikk Asbjørn Ruud. Visuelt konsept og design Théâtre de la Dame de Coeur. Scenografi Pierre-Etienne Locas. Scenografikonsulent Helge Lohne. Sirkusteknisk konsulent Joshua Oliver. Dukkdesign Amélie Montplaisir. Multimediedesign Myotte Bellamy Productions inc. Alexandra Myotte & John-Michael Bellamy. Prosjeksjondesignkonsulent Jacques Beauchemin. Prosjeksjonssystemdesign Knut Solhaug. Kostymedesign Sarah Balleux. Kostymekonsulent Mette Gøranson. Lysdesign Torkel Skjærven. Lyddesign Lars Årdal. Systemdesign lyd Petter Fosse, Ola Erik Blæsterdalen og Lars Årdal. Maskedesign Marianne Log.

Dråpen

Spektakulær jubileumsforestilling med miljø som tema

Da Riksteatret skulle planlegge 60-årsjubileet, stod tre ting klart: Vi skulle skape engasjement rundt klimaspørsmålene, vi skulle satse ekstra i nord og vi skulle lage en grensesprengende jubileumsforestilling for hele familien.

Dråpen var et actionpreget eventyr som utspiller seg på Arktis, på Nordpolen og i Venezia med skuespillere, nysirkusartister, gigantiske dukker og videoprojeksjoner på store skjermer. Dette er det største og mest krevende teaterprosjektet Riksteatret har gjennomført noen sinne. Vi startet i Finnmark, akkurat som teatret gjorde for 60 år siden med sin første turné. Det ble miljø- og sirkusskoler underveis, og lokale barn medvirket på scenen. Forestillingen var så stor i format, at den ble spilt i idrettshaller fra nord til sør.

Urpremiere i Kirkenes 5. mars

DnB NOR og Klimaløftet var prosjektpartnere for Dråpen. De ga oss muligheten til å tilby miljø- og sirkusskoler til 2500 barn i hele Norge.

Antall forestillinger: 63
Antall besøkende: 21431

Foto: Erik Berg

"Polareventyrlig! (...)Som familieforestilling har denne oppsetningen "alt"

VG

"Magisk, vakkert og spennende"
Aftenposten

"Flott sirkus"
NRK

"Det tøffeste, råeste og mest overdådige du har sett" Vårt Land

"Visuell fest (...) Wow!"
Stavanger Aftenblad

Med Helga Guren, Ståle Bjørnhaug, Kim Falck-Jørgensen, Rune Temte, Ingolf Karinen, Leammuid Biret Rávdná, Svein Birger Olsen og Jan Huse. Musikere: Christian Svensson, Niklas Bertilsson, Klas Anders Haglund, Anders Löfberg. Av William Shakespeare. Gjendiktet av André Bjerke. Bearbeidet av Leif Stinnerbom. Samisk oversettelse av Nils Isak Eira. Regi Leif Stinnerbom. Musikk Magnus Stinnerbom. Scenografi Lars Jacob Jakobsson. Kostymedesign Inger Hallström Stinnerbom. Samiske kostymer Berit Marit Hætta. Lysdesign Kari Sivertsen. Maskedesign Erika Brathole. Dramaturg Freddie Rokem. Produsert av Riksteatret i samarbeid med Beaivváš Sámi Teáhter

Stormen

Norsk-samisk oppsetning av Shakespeares eventyrfabel

Riksteatret og Beaivváš Sámi Teáhter inviterte regissør Leif Stinnerbom til å fortelle Shakespeares magiske eventyr på sin folkelige måte med dans og levende musikk på scenen. Det ble et spennende møte mellom norsk og samisk kultur.

I programmet skriver Stinnerbom: "Vi kan ikke lukke øynene for at det finnes en imperialistisk tone i Stormen, der synet på andre kulturer enn ens egen fører til umenneskelig behandling av mennesker med en annen kulturell bakgrunn. Vi har satt stykket inn i en sammenheng der urbefolkningen på øya har hentet trekk og næring fra de nordskandinaviske samene. (...) Slik kan vi speile og vurdere vår egen historie i det merkelige skuespillet som var Shakespeares siste. Stormen er også en hyllest til fantasiens, teatrets og musikkens ubendige kraft, som gjør at magiske øyeblikk oppstår og vi kan se vår lille tid på jorden i et guddommelig lys."

Premiere i Hammerfest 24. januar

Antall forestillinger: 57
Antall besøkende: 5839

"Samisk storm"
Aftenposten

"Jeg har virkelig fått mersmak"
Finnmark Dagblad

"Ståle Bjørnhaug er en karismatisk eventyrkonge"
Dagbladet

"Scenografi, kostymer og musikk har alle fine detaljer som leder tanken mot samisk kunst"
VG

Med Anneke von der Lippe, Gard B. Eidsvold og Kai Remlov. Musiker Terje Johannesen. Basert på noveller av Knut Hamsun. Dramatisert av Yngve Sundvor. Regi Yngve Sundvor. Scenografi Yngve Sundvor og Gard B. Eidsvold. Kostymedesign Elise Bruun. Lysdesign Martin Myrvold. Musikk Terje Johannesen. Produsert i samarbeid med Nationaltheatret.

Hamsuns gate

Morsom, sår og absurd forestilling basert på Hamsuns noveller

150 år etter Knut Hamsuns fødsel gikk Nationaltheatret og Riksteatret sammen om å lage en helt ny forestilling basert på Hamsuns noveller. Vi ble med Anneke von der Lippe, Gard Eidsvold og Kai Remlov på bar i en scenografi inspirert av Edward Hoppers berømte maleri Night Hawks. Komponist og musiker Terje Johannesen serverte fengende melodier til Hamsuns burleske og morsomme historier.

Med Hamsuns gate fikk publikum et morsomt møte med noen av forfatterens mindre kjente tekster, satt i scene og dramatisert av Yngve Sundvor. Forestillingen hadde urpremiere i Oslo før den la ut på turné til 26 spillesteder over hele landet.

Urpremiere på Nationaltheatret 5. februar
Turnépremiere på Oppdal 3. mars

Antall forestillinger: 43
Antall besøkende: 4621

Foto: Marius Hauge

"Knut Hamsun kan umulig hedres på en bedre måte i jubileumsåret enn med en gnistrende festlig, fornøylig og tankevekkende teaterforestilling."

VG

"En deilig vei å gå med arven etter Knut Hamsun. Jeg har ikke noen gang sett noe annet i helt samme gate"

Dagbladet

"Sterk kaffe med Hamsun (...) Lekent og muntert framført av sterke aktører"
Adresseavisen

Med Per Kjerstad, Maria Grazia Di Meo, Maria Schwenke, John Sigurd Kristensen og Sverre Porsanger.
Av Knut Hamsun. Bearbeidelse og regi Yngve Sundvor. Scenografi og kostymer Arne Nøst. Lysdesign Haakon Espeland. Lyddesign Tor Vadseth. Videodesign Reidar A. Richardsen.

Pan

Genial Løytnant Glahn

Pan er en av Knut Hamsuns store romaner. Boken huskes gjerne som en kjærlighetsroman der den vakre nordlandsnaturen står i sentrum. I denne oppsetningen fra Hålogaland Teater hadde regissør Yngve Sundvor valgt å bringe Pan inn i vår tid.

I hovedrollen som Løytnant Glahn strålte et nytt talent i norsk teater; "Per Kjerstad viser en stolt og stri løytnant Glahn, en mann med mye testosteron; en kar som fanden danse ikke skal la seg kue av et kvinnfolk. Han gjør det med glimt i øyet, kan være farlig, og av og til fornøyd lik en selvopptatt rockestjerne. Kjerstad går ut i hundre, og blir der!", skrev VG etter premieren i Tromsø og ga terningkast fem.

Foto: Hålogaland Teater

Turnépremiere i Grimstad 16. april

""Suggerende og lekent."
Dagbladet

"Av og til kan et teaterstykke forsterke bokens kvaliteter. Det har Hålogaland Teater klart med Pan."
Altaposten

"Scenografien er praktfull; nesten som på film (...) Yngve Sundvor har skapt ei forestilling som både trenger djupt inn i Hamsuns tekst – og visualiserer den med musikalsk teft og driv."
NRK

Antall forestillinger: 75
Antall besøkende: 12827

Med Frode Alnæs, Paal Flaata, Kim Fairchild, Linda Tørklep og El Cuero med Øyvind Blomstrøm, Brynjar Takle Ohr, Tommy Reite og Håvard Takle Ohr.
Regi Ivar Tindberg. Musikalsk leder Frode Alnæs.
Scenografi Gjermund Andresen. Kostymedesign Anette Werenskiold. Lysdesign Anders Busch.
Lyddesign Einar Ytreli. Maskedesign Erika Brathole.
Regiassistent Sunniva Egge Sipus. Manuskript Ivar Tindberg og Karsten Fullu i samarbeid med ensemblet. Tekstbidrag Ragnar Hovland og Kjell Storvik.
Konsulenter Sigbjørn Nedland og Eivind Rødal Kvam.
Produsert av Riksteatret i samarbeid med Rikskonsertene.

Let it Rock!

En herlig reise gjennom rockens historie

Frode Alnæs, Paal Flaata, Kim Fairchild, Linda Tørklep og bandet El Cuero spilte fletta av både musikkelskere og presse i denne drømmejukeboxen av en forestilling. På hvert spillested fikk artistene besøk av en lokal Elvis, og sammen skapte de en en turné med ekte rock 'n' roll-magi.

I Let it Rock! får du oppleve rockehistorien på nært hold; klærne, dansen, håret, rockestjernene, mytene og bilene. Vi kåret de ti beste gitarriffene og tok publikum med på en tidsreise gjennom musikken som definerte en hel generasjon. Landets am.car-klubber stilte opp med utstilling av amerikanske biler fra 50- og 60-tallet som hevet stemningen utenfor kulturhusene. På turné høst 2009 og vår 2010 med gjestespill på Den Norske Opera & Ballet.

Urpremiere på Jessheim 2. september

"Historisk hitparade"
Dagbladet

"Wow, for et show! Den mest riktige historien om rock 'n roll-showet det er mulig å lage"
Drammens Tidende 🎲

"En sprudlende gjenoppliving av populærmusikkens aller mest gylne æra."
VG 🎲

"Norge bør glede seg"
Romerikes Blad

Antall forestillinger: 33
Antall besøkende: 9969

Med Ulrikke Hansen Døvig, Glenn André Kaada, Trond Høvik, Turid Gunnes, Håkon Ramstad og Sara Baban.
Av Henrik Ibsen. Regi Anne-Karen Hytten.
Scenografi og kostyme Milja Salovaara .
Lysdesign Morten Reinan.
Musikk Jon Christensen. Koreografi Nina Harte. Lyddesign Ola Erik Blæsterdalen.
Maske Marianne Log.

Et dukkehjem

Renskåren og tidløs oppsetning med svært gode kritikker

Riksteatrets oppsetning av Et dukkehjem ble elsket av pressen og godt besøkt av publikum. Over 40 % av de besøkende på denne turneen var unge mennesker under 20 år.

- Jeg ser ingen grunn til å gjøre noe annet med en så rik tekst enn å oppdatere den rent språklig og prøve å få den til å leve på scenen, sa instruktør Anne-Karen Hytten før hun startet prøvene. Og da prøvetiden var over, skrev hun i programmet til forestillingen: - Som dere ser, har jeg beholdt historien som den står. Brev er brev og ikke sms-er eller mailer, det er ikke besatt med dverger, og jeg tenker ikke vi skal spille det på stylter.

Premiere i Nydalen 24. september
Turnépremiere på Nøtterøy 29. september

Antall forestillinger: 51
Antall besøkende: 13634

"Riksteatrets «Dukkehjem»-tolkning (er) den sterkeste og mest medrivende jeg har opplevd."
IdaLou Larsen, Klassekampen

"Ulrikke Hansen Døvigens fine tolkning tar vare på det åpne og spontane (...) Publikums hjerte går ut til Nora."
Dagbladet

"Kraften i hver av aktørene (...) biter seg fast. Vi har alle vårt drama."
Aftenposten

Med Christine Stoesen, Jan Huse, Sarah Christine Sandberg, Kristin Aafløy Opdan og Terje Halsvik. Av Asbjørnsen & Moe.

Dramatisert av Peder Cappelen. Bearbeidet av Stein Grønli. Regissør Stein Grønli. Regiassistent Christine Stoesen. Scenografi/dukke/kostyme Lisbeth Narud. Komponist Per Christian Revholt. Lysdesigner Kai Roger Havn. Dukkemaker Grete Larssen.

Askeladden og kongens harer

Gledelig gjensyn med en norsk eventyrklassiker

Frekke, hip-hop-dansende harer og Per, Pål og Espen Askeladd som rappet om latskapen sin. I anledning Riksteatrets 60-årsjubileum brakte vi tilbake en av teatrets tidligste barneforestillinger, og satte den i scene med tre nye talenter og to av teatrets helt spesielle eksperter innen figurteater. Det ble en herlig blanding av gammelt og nytt. Etter premieren var både publikum og presse begeistret.

“Kult, morsomt og litt mye kyssing” var konklusjonen da Agderposten lot Ida og Daniel (10) anmelde premieren i Arendal Kulturhus 8. oktober. De var helt klare i sin dom: Terningkast fem!

Premiere i Oslo/Nydalen 3. oktober

Turnépremiere i Arendal 8. oktober

“Dette er godt dukketeater til glede for små og store”

NRK

“barn og voksne sitter klistret de femti minuttene det varer”

Vårt Land

“lystig eventyrtradisjon med en vri”

VG

Antall forestillinger: 51

Antall besøkende: 9342

Med Marte Tangen, Ulla Marie Broch, Marius Lien og Espen Østman.

Av Kjell Kristensen, basert på Eva Strandbus sine bøker. Regi Øyvind Osmo Eriksen.

Scenografi Dagny Drage Kleiva.

Lysdesign Joakim Moe Røisland. Produsert av Hålogaland Teater i samarbeid med Riksteatret.

Evelyn og de grønne

Familieforestilling om krigen sett gjennom en liten jentes øyne

Evelyn og de grønne er forestillingen om en av de mest dramatiske periodene i norsk historie. Krigen flytter inn i husene til folk, og Finnmark og Nord-Troms blir rasert og evakuert. I denne oppsetningen opplever vi historien sett fra et barns ståsted, gjennom øynene til seks år gamle Evelyn.

Evelyn og de grønne baserer seg på Eva Strandbus erindringsromaner fra siste del av krigen og starten av etterkrigstida. Kjell Kristensen dramatiserte denne historien fra Talvik, som ble spilt for barn og voksne i Nordland, Troms og Finnmark etter en spilleperiode på Hålogaland Teater.

Urpremiere på Hålogaland Teater 3. september
Turnépremiere i Alta 22. september

"Sterke krigsminner gjennom barneøyne"
Nordlys

"Godt barneteater med alvorlige spørsmål"
Bladet Tromsø

Antall forestillinger: 67
Antall besøkende: 7316

Med Bente Børsum. På fiolin Susanne Schwarz/Ragnhild Lien/Ingrid Berg Mehus. Dramatisering og regi Anne-Karen Hytten. Scenografi Christine Lohre. Produsent Hilde Grythe.

Min forestilling om mor

Monolog basert på Lise Børsums bøker, artikler og brev samt intervjuer med Bente Børsum

I denne enkle forestillingen forteller Bente om sin mor, Lise Børsum, som var fange i tysk konsentrasjonsleir under annen verdenskrig. Da krigen var slutt, greide hun ikke å vende tilbake til sitt liv som legefriue på beste Oslo vestkant. Hun forlot familien. Og Bente. – Mor var klok, ukonvensjonell og tvers igjennom ærlig i all sin ferd. På sine eldre dager sa mor ofte at hun angret på at hun forlot oss, sier Bente Børsum.

Forestillingen ble spilt på ekstra mange spillesteder i Nordland, Troms og Finnmark i anledning Riksteatrets satsning i nord i jubileumsåret.

Nypremiere i Vadsø 15. mars

Antall forestillinger: 35
Antall besøkende: 2294

“En drivende spennende historie om et usedvanlig menneskes vekst – gjennom sitt fall”
VG

“Bente Børsum imponerer som skuespiller i dette stykket. Monologen hennes har en sterk, men nøktern tekst, og hun overspiller aldri”
Adresseavisen

“Fikk du ikke sett forestillingen i går, så løp dit i morgen!”
Drammens Tidende

“Det er ikke alle skuespillere gitt å ha en så personlig historie å fortelle.”
Fædrelandsvennen

Med Hanne Dieserud og Silje Aker Johnsen.
Konsept/regi/scenografi: Hanne Dieserud og
Christina Lindgren. Musikk/komposisjon: Maja
Solveig Kjelstrup Ratkje. Scenografi: Christina
Lindgren.

En produksjon fra Dieserud/Lindgren Produksjoner i samarbeid med Riksteatret og Den Norske Opera & Ballett. Støttet av Norsk Kulturråd, NOTAM, Fond for utøvende kunstnere og Fond for lyd og bilde.

Korall koral

Verdens første babyopera i Bjørvika og på turné

Korall Koral er en forestilling laget spesielt for barn mellom null og tre år, og deres voksne ledsager. De lokkes av lyder inn i et skjellformet telt i kulturhusets foajé, der to utøvere med spesiallagde instrumenter skaper musikk og sang. Etter den 20 minutter lange forestillingen ble barn og voksne invitert til å utforske rommet og instrumentene på egen hånd.

Musikken er komponert av Maja Ratkje, en av våre mest spennende samtidskomponister som særlig er kjent for sin utforskning av stemmens muligheter.

Urpremiere på Den Norske Opera & Ballett 4. juni
Turnépremiere i Nordfjordeid 5. september

Antall forestillinger: 108
Antall besøkende: 4465

Med Jan Nikolai Wesnes, Mikkel Are Olsen,
Stian Danielsen, Sverre Magnus Heidenberg,
Kai-Anders Ryan
Koreografi Jo Strømgren. Scenografi Stephan Østensen.
Kostymedesign Ingvild Hovind. Musikk Jørgen Knudsen,
Flugschädel. Lysdesign Stephen Rolfe.
Lyddesign Lars Årdal. Produsert av Jo Strømgren
Kompani (JSK). Jo Strømgren Kompani på turné i samarbeid
med Scenkunstbruket og Den kulturelle skolesekken.
Co-produsent for produksjonen: Riksteatret.

A Dance Tribute to the Art of Football

Strømgrens fotballklassiker på ny turné

11 år etter første turné fikk publikum langs Riksteatrets reiserute et gledelig gjensyn med danseforestillingen som tar for seg fotballen som fenomen med galskap, estetikk og humor. A Dance Tribute to the Art of Football visker ut skillet mellom fotball og dans, og viser oss det morsomme når to høyst forskjellige disipliner forenes.

Forestillingen hadde urpremiere i Bergen i 1998, der halvparten av publikum bestod av medlemmer fra Brann supporterklubb. Det viste seg å bli forestillingen som fikk fotballfansen til å gå på samtidsdans. Her presenteres dans for svært mange fra en ny synsvinkel. Uttrykket er dynamisk, friskt og umiddelbart, og egner seg meget godt som et første møte med samtidsdans for barn og unge, både jenter og gutter.

Turnéstart på Lillehammer 31. august

Antall forestillinger med Riksteatret: 18
Antall besøkende: 5835

Med Maj Britt Andersen, Ingolf Karinen,
Bo Anders Sundstedt, Jørn Morstad og
Janne Starup Bønes.
Av Ingunn Aamodt. Dramatisering Ivar Tindberg.
Sangtekster Ingunn Aamodt.
Musikk Geir Holmsen. Regi Ivar Tindberg.
Scenografi/kostymedesign Christine Lohre.
Dukkedesign Grete Larssen. Lysdesign Kristin
Tunold-Hanssen. Maske May Britt Grondona.

Pulverheksa og julenissen

Førjulsteater for de aller minste ble ny publikumssuksess

Bøkene om den snille Pulverheksa er populære, og Riksteatrets første teaterforestilling med Maj Britt Andersen i hovedrollen gikk sin seiersgang over hele landet for tre år siden. I november og desember flyttet hun inn til Riksteatrets prøvescene i Nydalen igjen og ga barna en helt ny juleforestilling, basert på historien om Pulverheksas juleforberedelser.

Neste år skal Pulverheksa og vennene fra Pulverskogen på besøk til andre deler av landet. Riksteatret håper dette kan bli en ny tradisjon som barn og voksne over hele landet kan få glede av i årene som kommer.

Urpremiere i Nydalen/Oslo 14. november

"Lett, lyst og varmt for barn"
Dagbladet

"Grete Larssens dukkedesign er både morsom og rørende, og dukkespillerne gir hver og en av dem et personlig og definert uttrykk" Aftenposten

"Det ligger en betryggende, koselig stemning over hele forestillingen"
Dagsavisen

"Maj Britt Andersen skaper en Pulverheks akkurat så god og hjertevarm som vi kjenner henne fra Ingunn Aamodts bøker"
Vårt Land

Antall forestillinger: 46
Antall publikum: 13967

Arrangørene

Riksteatret er avhengig av de lokale arrangørene, da de er bindeleddet mot publikum. Arrangørene tilrettelegger salget og markedsfører våre produksjoner i samarbeid med Riksteatret.

Det er jevnlig og tett dialog mellom kulturhusene og Riksteatret, både gjennom e-post/telefon, arrangørsamlinger og besøk av Riksteatret ute hos den enkelte arrangør. Riksteatret har i 2009 gjennomført en ombygging av arbeidsmåtene der hver enkelt arrangør har en fast markeds konsulent å forholde seg til. Hensikten med dette er å sikre salget og bedre kommunikasjonen. Den nye ordningen har blitt godt mottatt både hos arrangørene og internt på Riksteatret. En ny arrangørstrategi kom også på plass på tampen av 2009. Den tydeliggjør hvilke forventninger vi stiller til hverandre, både arrangør og Riksteatret. Riksteatret har forpliktet seg med hensyn til hva slags type produksjoner det enkelte kulturhus kan forvente, og det er åpnet for at arrangørene kan søke på henholdsvis danseforestillinger og det vi kaller "Teatersjefens utvalgte": et stykke for et mer teaterinteressert publikum. Våre forventninger til arrangørene med hensyn til ressurser og kompetanse er gjort tydeligere. Arrangørenes rammevilkår er en svært viktig faktor for hvordan vi sammen lykkes med å fylle kulturhusene.

Skoletilbud

Det satses hardt på å rekruttere ungdom til våre forestillinger, og DnB NORs billettfond er et viktig element. I tillegg utarbeider Riksteatret pedagogisk opplegg for ulike fag på videregående skole for mange av våre produksjoner i fagene norsk, samfunnsfag og musikk/dans/drama.

Riksteatret arrangerer også mulighet til å treffe skuespillere og andre teaterfaglige personer i forbindelse med forestillingene, og det arrangeres workshops på skolen eller andre egnede steder. Der det er mulig, samarbeider også Riksteatret med DKS (Den kulturelle skolesekken) både lokalt og på fylkesnivå. Både Dråpen, Pan, Et dukkehjem og Evelyn og de grønne ble integrert i DKS' tilbud i enkelte fylker.

Sponsorsamarbeid

DnB NOR er Riksteatrets samarbeidspartner, og er en svært viktig ressurs for teatret. Som en del av avtalen får DnB NORs lokale filialer tilgang til fribilletter som gis kunder og ansatte. Ved kundearrangementer i forkant av forestillingen er ofte skuespillere og/eller turnéleder på besøk og gir en kort introduksjon til Riksteatret og til det stykket de skal se. Dette er en glimrende arena for oss til å treffe publikum og bygge teaterinteresse. I 2009 har DnB NOR også gitt oss muligheten til å nå ut til skoleungdom: DnB NOR kjøper en pott med billetter til noen utvalgte produksjoner som passer for ungdommen. Skolene søker om å få disse fribillettene, og Riksteatret administrerer fordelingen. Dette har vært en stor suksess for både skolene, elevene og Riksteatret. I tillegg arbeides det med å skaffe sponsorer og samarbeidspartnere til de enkelte produksjonene. DnB NOR og Klimaløftet var prosjektpartnere for Dråpen. De ga oss muligheten til å tilby miljø- og sirkusskoler til 2500 barn i hele Norge.

Samarbeidspartnere

Det jobbes målrettet med å finne samarbeidspartnere som har medlemmer og målgrupper vi vurderer som aktuelle og strategisk riktige. Våre største samarbeidspartnere målt i medlemstall er De norske Bokklubbene og Utdanningsforbundet. I tillegg har vi i 2009 inngått samarbeid med Handelshøyskolen BI, Bygdekvinnelaget og PensjonistNorge.no.

RIKSTEATRET - REGNSKAP 2009
VEDLEGG 1
Driftsutgifter

	i 1000 kr
01-11 Stillinger	34 556
01-12 Ekstrahjelp	140
01-13 Bilstillinger	151
01-17 Styrrer, råd, utvalg	191
01-18 Trygder, pensjoner	4 615
011 Sum lønn og godtgjørelser	39 653
01-21 Maskiner, inventar, utstyr	2 318
01-22 Forbruksmateriell	1 181
01-23 Reiseutgifter m.v.	1 883
01-24 Kontortjenester m.v.	1 400
01-25 Konsulentttjenester m.v.	1 408
01-26 Databehandlingstjenester	1 306
01-27 Vedlikehold, drift av maskiner m.v.	703
01-28 Vedlikehold av bygg og anlegg	1 140
01-29 Bygningers drift, lokalleie	9 011
'012 Sum varer og tjenester	20 350
012-013 Regnskap - sum driftsutgifter	60 003
01 Bevilgning - sum driftsutgifter	56 368
011-012 Merutgift i forhold til bevilgning	-3 635
21-11 Stillinger	18 932
21-12 Ekstrahjelp	104
21-13 Bilstillinger	806
21-17 Styrrer, råd, utvalg	0
21-18 Trygder, pensjoner	2 848
011 Sum lønn og godtgjørelser	22 690
21-21 Maskiner, inventar, utstyr	965
21-22 Forbruksmateriell	4 883
21-23 Reiseutgifter m.v.	20 538
21-24 Kontortjenester m.v.	4 278
21-25 Konsulentttjenester m.v.	10 338
21-26 Databehandlingstjenester	7
21-27 Vedlikehold, drift av maskiner m.v.	1
21-28 Vedlikehold av bygg og anlegg	0
21-29 Bygningers drift, lokalleie	7 097
'012 Sum varer og tjenester	48 107
012-013 Regnskap - sum driftsutgifter	70 797
21 Bevilgning - sum driftsutgifter	66 035
011-012 Merutgift i forhold til bevilgning	-4 763

Inntekter

01 Diverse inntekter	503
01 Inntektskrav	100
01 Merinntekt i forhold til inntektskrav	403
15 Refusjon arbeidsmarkedstiltak	118
16 Refusjon fødselspenger	1 011
17 Refusjon sykepenger	1 281
01-018 Sum inntekter	2 410
01-018 Sum merinntekter	2 813
02 Diverse inntekter	22 683
02 Inntektskrav	25 900
02 Mindreinntekter i forhold til inntektskrav	-3 217
15 Refusjon arbeidsmarkedstiltak	
16 Refusjon fødselspenger	
17 Refusjon sykepenger	
02-018 Sum inntekter	0
02-018 Sum mindreinntekter	-3 217

Foto: Geir Olsen/Scanpix

Foto: Geir Olsen/Scanpix

Foto: Tor Erik Schrøder/Scanpix

Foto: Bjørn Erik Rygg Lunde / Scanpix

4 x HAMSUN

Riksteatret fikk ansvar for å lage fire nasjonale markeringer til Hamsun-året 2009 i samarbeid med lokale aktører og Nasjonalbiblioteket. Over 7000 mennesker fikk oppleve fire høyst forskjellige utendørsforestillinger i Oslo, Grimstad, Hamarøy og Lom.

Hamsun-året 2009 ble finansiert av Nasjonalbiblioteket.

Foto: Bjørn Erik Rygg Lunde / Scanpix

Foto: Tor Erik Schrøder/Scanpix

Foto: Erlend Aas/Scanpix

Årsregnskap

Regnskapet for 2010 følger i vedlegg 1. Kommentarene nedenfor er relatert til dette vedlegget.

Netto merutgifter i 2009 var 8,802 mill. Av dette utgjør en inntekt på 1 million sponsormidler fra DnB NOR som ble fakturert i 2008, men først ble innbetalt i 2009. Se forklaring til statsregnskapet for 2008 og 2009. Korrigert for dette utgjør merforbruket 9,802 millioner i 2009.

Inntekter og refusjoner utgjorde totalt 25,6 mill., mot 34,7 mill. i 2008. Inntekter på post 332422 er 22,7 mill., dette utgjør en mindreinntekt på -3,2 mill. mot bevilgning.

Avviket på inntektssiden skyldes sviktende billettsalg i 2009. Totalt utgjorde billettinntekten 13 mill. i 2009, mot 17,5 mill. i 2008, og 19,4 mill. i 2007. Den kraftige nedgangen i billettsalget skyldes lavere besøk i 2009, svikten var særlig stor i 1. halvår. Markedssituasjonen var preget av usikkerhet, og timingen var dårlig for lanseringen av en storsatsing som Dråpen. Imidlertid har alle årets produksjoner svakere salg enn forventet. Teatrets interne budsjett for billettsalg var på 21,1 mill. for 2009, basert på et samlet sett stort salgspotensial. Svikten i billettsalget er den enkeltfaktoren som bidro mest til det negative resultatet.

Refusjon fra trygdeforvaltningen på post 332415-19 utgjorde 2,4 mill., og var ca. 1 million høyere enn forventet, blant annet pga. mange barselpermisjoner og 3 tilfeller av langtidssykdom.

Driftsutgiftene utgjorde totalt brutto 130,800 mill. Merutgiften mot bevilgningen på post 1 + post 21 utgjør totalt 8,8 mill.

Merutgiften skyldes blant annet at i 2008 hadde Riksteatret investeringer på 1,9 millioner som skulle innarbeides i løpet av 2009. Dette beløpet er trukket fra rammen i endelig bevilgning under post 1, og fordi teatret ikke har klart å innarbeide beløpet, utgjør dette en del av merforbruket.

Videre har teatret hatt store produksjonskostnader, særlig knyttet til prosjektet Dråpen. Det ble gjort innsparinger i løpet av året som delvis kompenserte for dette, totalt utgjorde prosjektkostnadene 70,8 mill. i 2009. Kostnader til Hamsunåret på i alt 3,4 millioner inngår i dette, men merutgiften til Hamsunåret dekkes av inntekter fra Nasjonalbiblioteket.

I sum viser regnskapet et totalt netto merforbruk på 8,802 millioner for Riksteatret i 2009.

2009 var et år med

- uvanlig høye produksjonskostnader, bl.a. som følge av Dråpen-satsingen
- svake billettinntekter
- snittpriser under vår forventning, men på linje med 2008

Resultatrapport

Riksteatrets oppnådde resultater i forhold til de resultatmål som er trukket opp i tildelingsbrevet for 2009, følger som vedlegg 2.

Riksteatrets samlede aktivitet i 2009 omtales innledningsvis kortfattet i henhold til de strategier, hovedprioriteringer og satsingsområder som omtales i tildelingsbrevet.

- **Et profesjonelt tilbud av teater-, opera- og danseforestillinger over hele landet ***

Riksteatret har i 2009 spilt 675 forestillinger fordelt på 12 produksjoner. Forestillingene er formidlet til 80 spillesteder i hele Norge, og er sett av et samlet publikum på 121168. Riksteatret markerte sitt 60-årsjubileum i 2009, med høy aktivitet og mange nyskapingner. Nord-Norge sto spesielt i fokus, og antall spillesteder inkluderte nye steder i Finnmark og Troms. Hålogaland teater (HT) og Beaivváš Sámi Teáhter (BST) var våre hovedsamarbeidspartnere i 2009.

- **Høy kvalitet gjennom utvikling og fornyelse ***

Jubileumsåret satte sitt preg på teatret, med produksjonen Dråpen i sentrum, og høy aktivitet i Nord-Norge. Klassikere og nyskrevet dramatikk var en viktig del av et aktuelt repertoar med stor spennvidde.

Hamsunåret ble markert med to egenproduksjoner på turné.

- **Målrette virksomheten og utnytte ressursene best mulig ***

Riksteatret har hatt et meget produksjonsintensivt år med en stor andel av midlene knyttet til ren produksjon, i alt 71 millioner. Det store produksjonsvolumet skyldes i første rekke Dråpen, men også jubileumsåret, med høy aktivitet og rekordmange forestillinger.

Teatrets øvrige driftskostnader utgjorde brutto 60 mill., som er en nedgang på drøyt 3 mill. mot 2008. Denne nedgangen er et uttrykk for teatrets innsats for å effektivisere administrasjon og ressursbruk, og kanalisere størst mulig midler mot produksjon.

Vi har i 2009 utarbeidet og vedtatt ny 5-årsstrategi for perioden 2010–2015, etter en inkluderende prosess. Det er gjennomført et omfattende arbeid fram til ny arrangørstrategi, som tydeliggjør mål og arbeidsform i samarbeidsrelasjonen med Riksteatrets arrangører.

- **Kulturelt mangfold**

Riksteatret gjorde et omfattende grunnlagsarbeid for kulturelt mangfold i Mangfoldsåret. Dette har gitt oss gevinster i 2009, i form av videreføring av samarbeid med Nordic Black Theatre og videre engasjement for flere kunstnerne med minoritetsbakgrunn. Dråpen hadde en særlig bred profil i casting og øvrig deltagelse. Vårt samarbeid med BST hadde bl.a. som siktemål å spre kjennskap til den samiske kulturen i hele Norge. Vi har videre hatt oppfølging av en rekke initiativ som startet i Mangfoldsåret. Dessverre tillot ikke økonomien å realisere en plan om felles videreutdanning av skuespillere fra Nordic Black i 2009, men vi håper å kunne følge opp dette senere.

* Årsrapportens punkter om det kunstneriske er forkortet ettersom omtalen av prosjektene fremkommer i andre deler av årsmeldingen.

Vi har søkt å rekruttere medarbeidere med minoritetsbakgrunn, og vil fortsette dette arbeidet i 2010. Riksteatret har deltatt i nettverkssamlingene som Mangfoldssekretariatet driver.

Medarbeidere med minoritetsbakgrunn

	Fast ansatte	Engasjerte i løpet av året	Andel faste %	Andel engasjerte %
pr 1.1.08	5	22	6 %	24 %
pr 1.1.09	7	38	8 %	20 %
pr 1.1.10	6	26	6 %	13 %

Likestilling

Riksteatret har bevisst søkt kjønnsmessig balanse i alle avdelinger. Ledergruppen består av syv kvinner og tre menn (60/40 pr. 1.1.2010) Teatret som helhet har en jevn kjønnsfordeling. Det er imidlertid kjønnsmessige forskjeller i avdelingene. På teknisk side har vi eksempelvis færre kvinner, mens vi på administrativ side har tilsvarende overvekt. Ved rekruttering har vi vektlagt å skape kjønnsmessig balanse i de ulike avdelingene, og har en positiv utvikling mot en balansert kjønnsfordeling. Det er små lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.

	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling, alle ansatte i %	46	54	70	30	45	55
Kjønnsfordeling, heltidsansatte i %	47	53	70	30	47	53
Kjønnsfordeling, deltidsansatte i %	0	100	0	0	0	100
Gjennomsnittslønn i kr 1000	389'	394'	501'	462'	378'	391'

Kjønnsmessig fordeling innenfor den kunstneriske produksjonen 2009

	Kvinne	Mann
Sceneinstruktør	3	9
Dramatiker	1	9
Scenograf	5	5
Hovedroller	10	13
Andre ledende roller	3	5
Musikere	2	12

Systematiske brukerundersøkelser

I samarbeid med våre arrangører gjennomfører vi ulike brukerundersøkelser rettet mot publikum. Det er kostnadskrevende, men vi har gjennom Forum for kultur og næring kunnet delta i en omfattende undersøkelse. Vi har også gjennomført en pilotundersøkelse direkte overfor vårt publikum. Dette arbeidet håper vi å kunne utvide på ulike måter i 2010.

Miljø

Riksteatret etterstreber en miljøprofil, og arbeider etter retningslinjen for Grønn stat. Vi kildesorterer avfall, bruker miljøpapir og driver aktiv energisparing i Nydalen. Vår omfattende reise- og turnévirk-somhet foregår i hovedsak med kollektivtransport.

Riksteatret har en handlingsplan for miljøratsingen, og arbeider med å videreutvikle denne, primært knyttet til energibruk.

Oslo, 4. februar 2010

Riksteatrets styre:

Marit Reutz

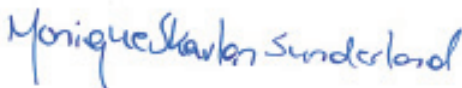
Steinar Ness

Per Nordstrøm

Shanti Brahmachari

Monique Skavlan Sunderland

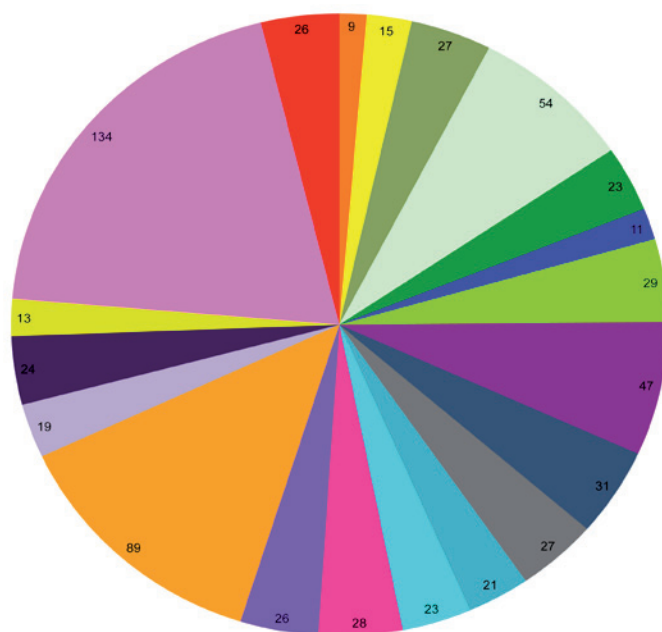

Mette Gøransson

Bo Anders Sundstedt

Forestillinger pr. fylke

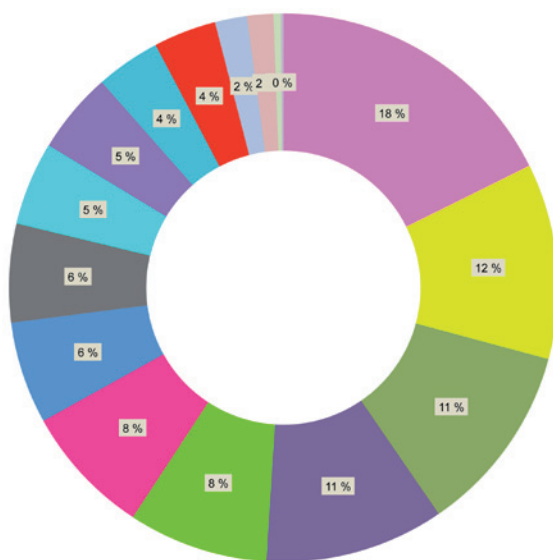
- Akershus
- Aust-Agder
- Buskerud
- Finnmark
- Hedmark
- Hordaland
- Møre og Romsdal
- Nordland
- Nord-Trøndelag
- Oppland
- Rogaland
- Sogn og Fjordane
- Sør-Trøndelag
- Telemark
- Troms
- Vest-Agder
- Vestfold
- Østfold
- Oslo
- Annet

Produksjon

antall spilte forestillinger

Akershus	9
Aust-Agder	15
Buskerud	27
Finnmark	54
Hedmark	22
Hordaland	11
Møre og Romsdal	29
Nordland	47
Nord-Trøndelag	31
Oppland	27
Rogaland	21
Sogn og Fjordane	23
Sør-Trøndelag	28
Telemark	26
Troms	89
Vest-Agder	19
Vestfold	24
Østfold	13
Oslo	134
Annet	26
Sum	675

Prosent av totalbesøk

Dråpen	A Dance Tribute...
Pulverheksa	Stormen
Et dukkehjem	Hamsuns gate
Pan	Korall koral
Let it Rock!	Min forestilling om mor
Askeladden	Dråpen - miljøforedrag
Evelyn og de grønne	Dråpen - sirkusskole
Hamsunåret 2009	Blodbryllaup

Antall spilte forestillinger i fylket

% av totalbesøk

Publikumsbesøk

Dråpen	17,7 %	21431
Pulverheksa og julenissen	11,5 %	13967
Et dukkehjem	11,2 %	13634
Pan	10,6 %	12827
Let it Rock!	8,2 %	9969
Askeladden	7,7 %	9342
Evelyn og de grønne	6,0 %	7316
Hamsunåret 2009	5,8 %	7050
A Dance Tribute...	4,9 %	5835
Stormen	4,8 %	5839
Hamsuns gate	3,8 %	4621
Korall koral	3,7 %	4465
Min forestilling om mor	1,9 %	2294
Dråpen - miljøforedrag	1,5 %	1863
Dråpen - sirkusskole	0,4 %	536
Blodbryllaup	0,1 %	179
Total	100 %	121 168

Hele landets teater

Frits von der Lippe var Riksteatrets første teatersjef

”Riksteatret har vært på veien i 60 år. Få vet bedre hvordan en liten dråpe kan gjøre en forskjell. En manglende skrue kan velte en hel turné. Og på den andre siden – et lite øyeblikk på en scene kan forandre et liv. Riksteatret på turné er et lite samfunn i bevegelse, alle er avhengig av hverandre. Et mer bærekraftig samfunn finner du knapt. For teatret er avhengig av å skape mer enn det tar. På hvert stoppested langs turne-ruten såes det frø. Historiene lever videre i hver og én av oss. Blir til nye historier. Nye minner. Historier som setter ord på våre lengsler, drømmer og stiller det helt grunnleggende spørsmålet om hvem vi egentlig er, sammen og hver og én av oss. Det er det som er teater. Det er det som er Riksteatret.”

Arne Berggren, fra programmet til jubileumsforestillingen Dråpen

